

Σύμβουλοι - Μελετητές
Ανάπτυξης & Υποδομών

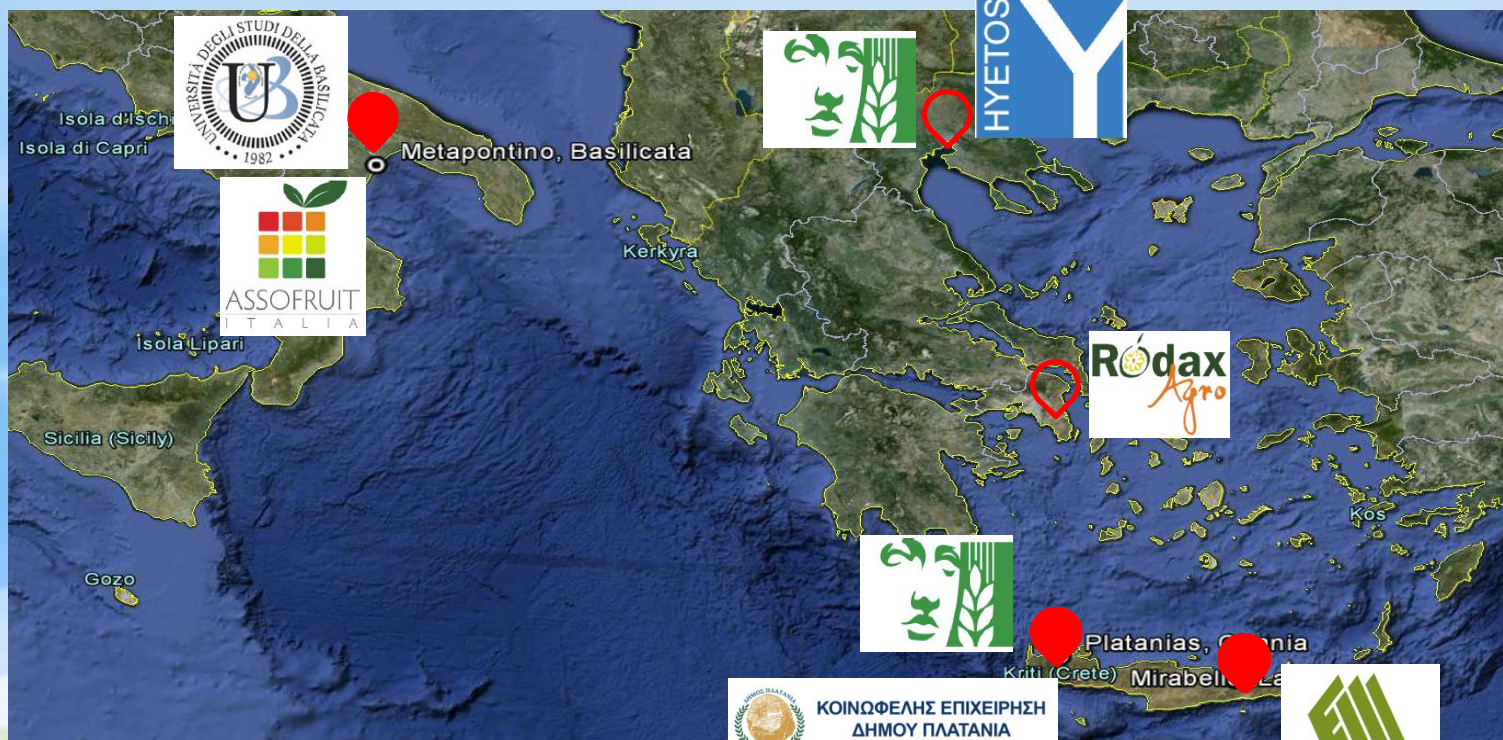

**ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΝΕΡΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΑΝΘΕΚΤΙΚΗ, ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ,
ΓΕΩΡΓΙΑ ΣΤΙΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΕΣ ΧΩΡΕΣ
LIFE AgroClimaWater - LIFE14 CCA/GR/000389**

*Εκδήλωση Ενημέρωσης για το Ευρωπαϊκό Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα
LIFE - Θεσσαλονίκη, Μάρτιος 2018*

*Ελισάβετ Παυλίδου, Χημικός Μηχανικός MSc
Υπεύθυνη έργου LIFE AgroClimaWater,
YETOS A.E..*

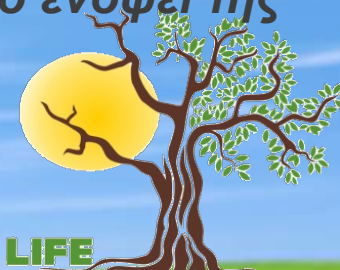
Λίγα λόγια για το έργο...

Περιβαλλοντικό Πρόβλημα...

1. Περαιτέρω υποβάθμιση των υδάτινων πόρων λόγω δυσμενών καιρικών φαινομένων που εισάγει η κλιματική αλλαγή (χαμηλή ετήσια βροχόπτωση, ξηρασία και ερημοποίηση).
2. Μείωση διαθέσιμων υδάτινων πόρων με αυξανόμενους ρυθμούς και πολύ σύντομα αδυναμία κάλυψης απαιτήσεων και διασφάλισης προμήθειας τροφίμων.
3. Απαραίτητη προσαρμογή της γεωργίας στη κλιματική αλλαγή λόγω της ευαισθησίας του τομέα στις μεταβαλλόμενες κλιματικές συνθήκες.

Οφείλουμε να προστατεύσουμε τον αγροτικό τομέα στη Μεσόγειο ενόψει της κλιματικής αλλαγής καθώς αποτελεί σημαντικό περιβαλλοντικό, κοινωνικό και οικονομικό παράγοντα για την περιοχή.

Στόχος του έργου είναι...

Η βελτίωση της διαχείρισης νερού στον αγροτικό τομέα και η προσαρμογή του στην κλιματική αλλαγή.

- Βασικό εργαλείο: το πρότυπο European Water Stewardship (EWS standard)
- Βελτίωση διαχείρισης νερού σε επίπεδο:
 - ✓ Αγρού
 - ✓ Αγροτικών Οργανώσεων και
 - ✓ Υπο-λεκάνης απορροής ποταμού

ΠΡΟΤΥΠΟ EUROPEAN WATER STEWARDSHIP

Περιβάλλον

Νερό

Παραγωγή

Προϊόν

Παγκόσμιο

Ευρωπαϊκό

Γενικό

Εστιασμένο
σε Τομείς

ΔΟΜΗ ΠΡΟΤΥΠΟΥ EWS

Guideline

Document information
Version: 2017
Language: English
Document of reference: EWS standard version 4.8 Dec 2012
(c) 2017 European Water Partnership. All rights reserved.

Αρχές
EWS
4

Κριτήρια
EWS
15

Δείκτες
EWS
46

Κύριοι - Major

Δευτερεύοντες - Minor

Συμμόρφωση με **ΟΛΟΥΣ** τους major
δείκτες και επιπλέον με το :
> 50% των minor = **ΧΑΛΚΙΝΟ**
>70% των minor = **ΑΣΗΜΕΝΟ**
>90% των minor = **ΧΡΥΣΟ**

ΑΡΧΕΣ 1- 3

Καλή κατάσταση
νερού σε σχέση με
την ποσότητα

Καλή κατάσταση
νερού σε σχέση με
την ποιότητα

Προστασία περιοχών
υψηλής αξίας
διατήρησης

1. Συγκέντρωσε πληροφορίες

Για τις πηγές νερού

Για την ποιότητα νερού

Για τις περιοχές

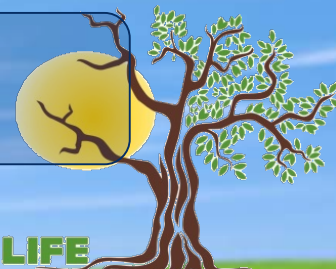
2. Αξιολόγησε τις επιπτώσεις

Από την άντληση

Από τις εκροές – εκπομπές

Σε αυτές

3. Πάρε μέτρα για να μειώσεις τις επιπτώσεις

ΑΡΧΗ 4

Δίκαιη και διαφανής διακυβέρνηση

1. Συμμόρφωση με
νομικές απαιτήσεις

4. Εξασφάλισε την από-
δοτική χρήση νερού

2. Εμπλοκή της εφο-
διαστικής αλυσίδας

5. Εξασφάλισε τη
διαφάνεια

3. Λάβε υπόψη σου και
τους άλλους πόρους

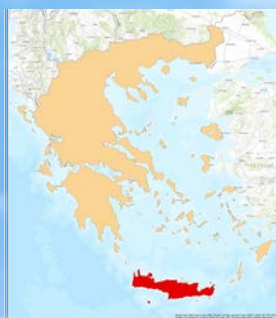
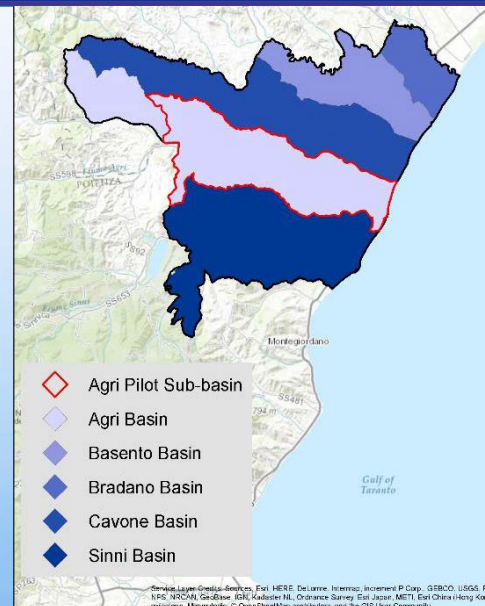
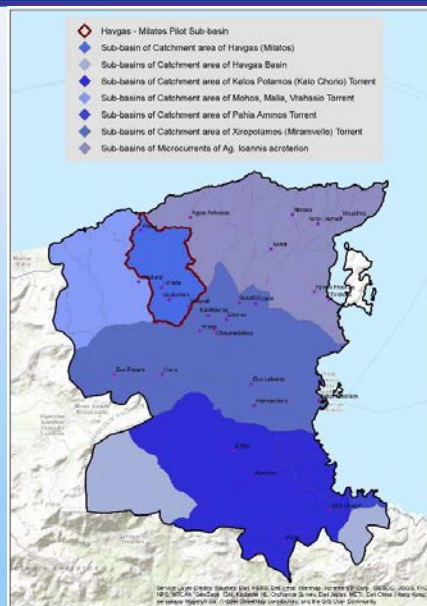
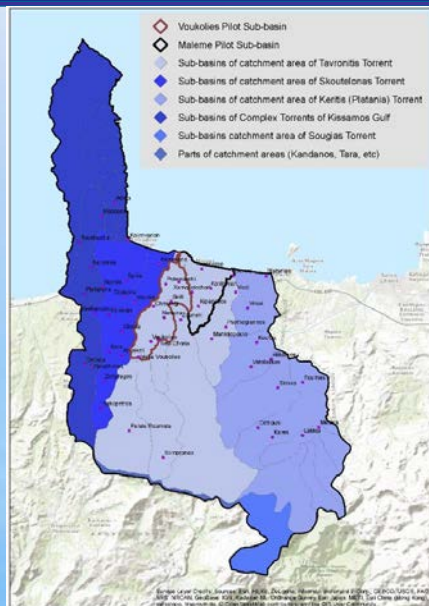
6. Συνεχής βελτίωση

7. Διαφάνεια σε
οικονομικά θέματα

8. Στρατηγική διαχείρισης νερού

Πιλοτικές υπο-λεκάνες

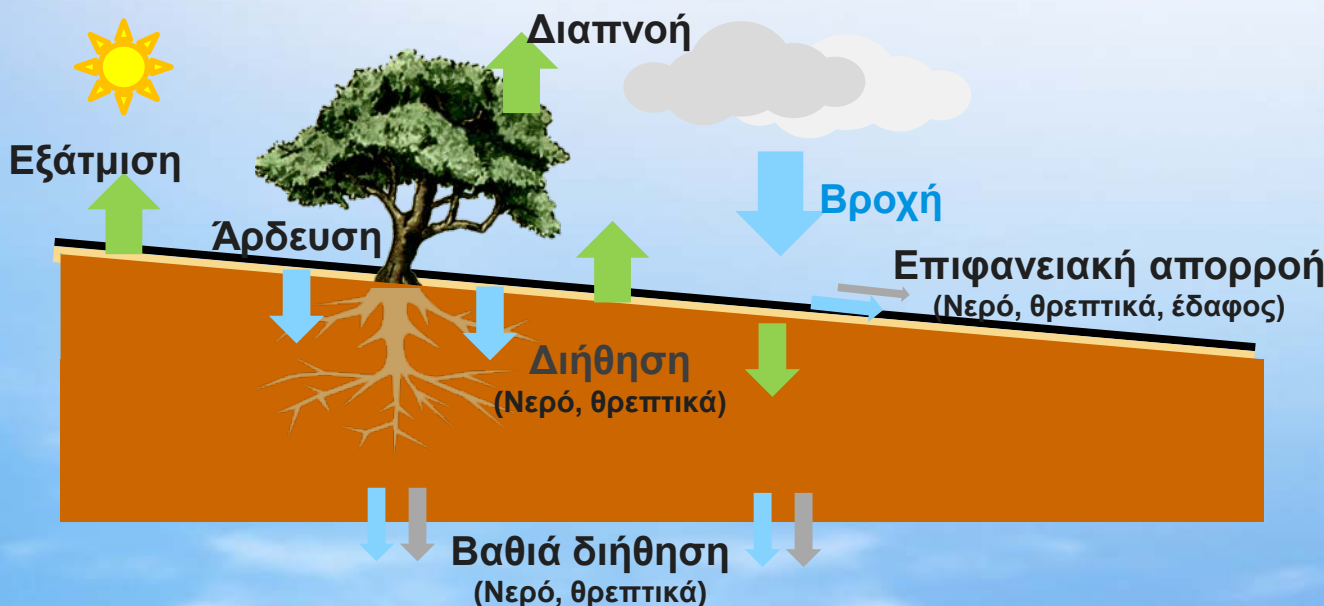
Αντικείμενο του LIFE AgroClimaWater

Ανάπτυξη και Εφαρμογή Στρατηγικής Προσαρμογής της Διαχείρισης Νερού, ενόψει της Κλιματικής Αλλαγής, στις τρεις Αγροτικές Οργανώσεις του έργου, η οποία περιλαμβάνει:

1. Οργάνωση και διοίκηση σε θέματα διαχείρισης νερού
 - 1.1: Συμμόρφωση με τη νομοθεσία για το νερό
 - 1.2: Αποτύπωση - παρακολούθηση της χρήσης νερού και άλλων πόρων
 - 1.3: Αποδοτική διαχείριση νερού μέσω εφαρμογής κατάλληλων πρακτικών
 - 1.4: Διαφάνεια του κόστους για τη διαχείριση του νερού
 - 1.5: Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση σε θέματα διαχείρισης νερού
 - 1.6: Πιστοποιημένη χρήση νερού στη γεωργία
2. Εφαρμογή ορθών καλλιεργητικών πρακτικών
 - 2.1: Ορθή εφαρμογή λίπανσης και φυτοπροστασίας
 - 2.2: Αποδοτικός σχεδιασμός και εφαρμογή άρδευσης
 - 2.3: Άλλες ορθές αγροτικές πρακτικές διαχείρισης νερού
3. Συμβολή στην υλοποίηση των διαχειριστικών σχεδίων της λεκάνης απορροής της Κρήτης
 - 3.1: Εφαρμογή του διαχειριστικού σχεδίου λεκάνης απορροής Κρήτης
 - 3.2: Αντιμετώπιση απρόβλεπτων κλιματικών συνθηκών

Ορθές καλλιεργητικές πρακτικές

Διαπνοή:

- Χειμερινό κλάδεμα
- Θερινό κλάδεμα

Επιφανειακή απορροή:

- Φραγμοί συγκράτησης
- Διατήρηση ζιζανίων

Εξάτμιση:

- Χορτοκοπή
- Διασκορπισμός τεμαχισμένου ξύλου
- Ακαλλιέργεια
- Διατήρηση ζιζανίων

Αποδοτική άρδευση:

- Εβδομαδιαίο πρόγραμμα άρδευσης
- Βελτιστοποίηση αρδευτικού δικτύου
- Ελλειμματική άρδευση

Βαθιά διήθηση & απώλειες θρεπτικών:

- Αύξηση οργανικής ύλης
- Υδρολίπανση

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Αποδοτική χρήση νερού και ικανότητα προσαρμογής σε επίπεδο αγρού και αγροτικής οργάνωσης.
- Επίδειξη, εύκολα εφαρμόσιμων, καλών γεωργικών πρακτικών χαμηλού κόστους για δενδρώδεις καλλιέργειες που διασφαλίζουν:
 - τη μέγιστη δυνατή παραγωγικότητα σε συνθήκες λειψυδρίας εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής
 - τη μελλοντική επάρκεια τροφίμων
 - τη διατήρηση και ενίσχυση του αγροτικού εισοδήματος
- Περιβαλλοντικά και κοινωνικο-οικονομικά οφέλη στις πιλοτικές λεκάνες.
- Ενημέρωση των άλλων χρηστών για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στις οικονομικές τους δραστηριότητες.
- Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ αγροτών, αγροτικών οργανώσεων, ερευνητών, δημόσιας διοίκησης και κοινωνίας.
- Ενεργοποίηση της δημόσιας διαβούλευσης για την ανάπτυξη στρατηγικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

Θετικές εμπειρίες ...

- (+) Η συνεργασία ερευνητικών φορέων διαφορετικού αντικειμένου οδηγεί στην απόκτηση νέας γνώσης.
- (+) Η συχνή επικοινωνία του εταιρικού σχήματος και η εσωτερική παρουσίαση της προόδου του έργου βοηθούν τόσο στη σωστή παρακολούθησή του, όσο και στην έγκαιρη αντιμετώπιση προβλημάτων.
- (+) Η πρόβλεψη σημαντικού χρόνου απασχόλησης προσωπικού για τη διοίκηση του έργου (project management), λόγω του μεγάλου εταιρικού σχήματος και τις πολυπλοκότητας του αντικειμένου, εξασφαλίζει την επιτυχή υλοποίησή του.
- (+) Η συνεχής επικοινωνία και υποστήριξη από την project monitor της NEEMO και οι ετήσιες επισκέψεις ελέγχου βοηθούν σε σημαντικό βαθμό.
- (+) Η άμεση καταβολή των προχρηματοδοτήσεων του έργου τόσο κατά την έναρξη όσο και μετά την αποστολή του ενδιάμεσης έκθεσης.
- (+) Επικοινωνία και συνεργασία με άλλα έργα LIFE.

Δυσκολίες ...

- (-) Ανάπτυξη και προσαρμογή ενός προτύπου, για πρώτη φορά στον αγροτικό τομέα, το οποίο διέπεται από αρχές και κριτήρια, πολλά εκ των οποίων δύσκολα εφαρμόζονται στη γεωργία.
- (-) Μη αντιπροσωπευτικά αποτελέσματα πρακτικών 1^{ου} έτους λόγω ιδιαίτερα υγρού έτους, απρόβλεπτων καταστάσεων και έλλειψη εμπειρίας καταγραφών.
- (-) Ύπαρξη πολλών δεικτών παρακολούθησης της πορείας του έργου (project monitoring indicators, specific indicators, progress indicators) έχουν ως αποτέλεσμα τη δυσκολία στην παρακολούθησή τους.
- (-) Υποβολή τροποποίησης (amendment) πρότασης/ εταιρικού σχήματος. Δύσκολη η αντικατάστασή του εταίρου και επιφόρτιση του συντονιστή με την υλοποίηση επιπλέον αντικειμένου και διαδικασιών αντικατάστασης.
- (-) Μεγάλος αριθμός παραδοτέων με ασφυκτικό χρονοδιάγραμμα.
- (-) Συμμετοχή όλων των εταίρων στις περισσότερες δράσεις του έργου, αλληλεξάρτηση αντικειμένου.

Συμβουλές για την υποβολή πρότασης...

- ☐ Διαβάστε προσεκτικά την πρόσκληση και καλύψτε όλες τις απαιτήσεις που αναφέρονται σε αυτή για κάθε τμήμα της πρότασης.
- ☐ Επιλέξτε ιδέες που αναφέρονται στο πολυετές πρόγραμμα του προγράμματος
- ☐ Επιλέξτε προσεκτικά την κοινοπραξία του έργου. Οι εταίροι θα πρέπει να διαθέτουν εμπειρία και να έχουν ουσιαστικό αντικείμενο.
- ☐ Οργανώστε συχνές εσωτερικές συναντήσεις με το εταιρικό σχήμα αρκετό καιρό πριν τη συγγραφή της πρότασης: θα βοηθήσει στην ωρίμανση, στον καθορισμό των στόχων και στο σχεδιασμό των δράσεων της.
- ☐ Το αντικείμενο κάθε εταίρου πρέπει να είναι σαφώς προσδιορισμένο και διακριτό ώστε να μην υπάρχουν αλληλεπικαλύψεις και καθυστέρηση στην υλοποίηση των δράσεων του έργου.
- ☐ Ενημερώστε εγκαίρως τους άμεσα εμπλεκόμενους φορείς χρησιμοποιώντας κατάλληλο ενημερωτικό υλικό ώστε να εξασφαλίσετε την υποστήριξή τους.

Συμβουλές για την υποβολή πρότασης ...

- ❑ Δημιουργείστε ένα ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου και συμπεριλάβετε επιπλέον χρόνο για την κάλυψη απρόβλεπτων καταστάσεων.
- ❑ Προετοιμάστε σωστά τον Π/Υ: μελετείστε και προβλέψτε κάθε πιθανή δαπάνη απαραίτητη για την υλοποίηση του έργου και επιλέξτε τις διαδικασίες ανάθεσης με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
- ❑ Δώστε ιδιαίτερη προσοχή στην επιλογή των project monitoring indicators: δυσκολία παρακολούθησής και αλλαγής τους.
- ❑ Περιγράψτε βιβλιογραφικά την αποδοτικότητα της προτεινόμενης μεθοδολογίας και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων του έργου και παρουσιάστε πολύ προσεκτικά τα baseline δεδομένα του έργου.
- ❑ Παρουσιάστε επαρκώς την προστιθέμενη αξία της πρότασης και τα οφέλη (περιβαλλοντικά, κοινωνικά, οικονομικά) που θα προκύψουν για όλη την ΕΕ.

Συμβουλές για την υποβολή πρότασης ...

- ❑ Ο σημαντικός, για την Ελλάδα (ή και άλλες χώρες), επιδεικτικός ή/και καινοτόμος χαρακτήρας του έργου δεν προϋποθέτει τη θετική αξιολόγηση της πρότασης εάν δεν έχει προστιθέμενη αξία για όλη την ΕΕ.
- ❑ Σχεδιάστε και τεκμηριώστε σωστά τις δράσεις αναπαραγωγής (replicability) και μεταφοράς (transferability) του έργου εάν δε θέλετε να θεωρηθούν ως απλές δράσης διάδοσης και μεταφοράς γνώσης.
- ❑ Εξασφαλίστε τη βιωσιμότητα του έργου μέσω της συμμετοχής των αρμόδιων φορέων
- ❑ Ενισχύστε την πρόταση με τη συμμετοχή φορέων του εξωτερικού και εφαρμόστε δράσεις του έργου τουλάχιστον σε μια ακόμη χώρα της ΕΕ (διακρατικός χαρακτήρας).

Για περισσότερες πληροφορίες:
www.lifeagroclimawater.eu

Life AgroClimaWater

@AgroClimaWater

Life AgroClimaWater

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!!!

“Το έργο LIFE14 ENV/GR/000389 – AgroClimaWater υλοποιείται με συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Εταιρικού Σχήματος”

Θεσσαλονίκη, 27 Μαρτίου 2018

LIFE
AgroClimaWater

LIFE 14 CCA/GR/000389